

**Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának:
Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában – Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé**

(COM(2016) 587 final)

(2017/C 125/07)

Önálló előadó: **Ulrich SAMM**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2016.11.24.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2017.01.11.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2017.01.26.
Plenáris ülés száma:	522.
A szavazás eredménye:	163/2/1
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy a digitális technológia egyre fontosabb szerepet tölt be gazdaságunkban és társadalmi életünkben. A versenyképesség megőrzése és az új vállalkozások és új munkahelyek létrehozása érdekében a digitális infrastruktúrába történő jelentős beruházásoknak elsődleges fontosságúnak kell lenniük, különösen Európa fő versenytársai, az Amerikai Egyesült Államok és Ázsia beruházásainak fényében.

1.2. Az EGSZB üdvözli a közleményt és a kapcsolódó uniós kezdeményezéseket az európai elektronikus hírközlési kódexet, az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületét (BEREC), az 5G cselekvési tervet, valamint a wifihez való ingyenes hozzáférést (WiFi4EU) biztosítani szándékozó közigazgatási szervek támogatási rendszerét illetően.

1.3. Az európai hálózati szolgáltatók szétaprózottsága azt jelenti, hogy uniós irányelvekre van szükség ahhoz, hogy egy következetes, egész Európára kiterjedő modernizáció valósulhasson meg a digitális egységes piac támogatása érdekében.

1.4. Az EGSZB megállapítja, hogy a 2025-ig elérendő stratégiai célkitűzések ambiciózusak, de realiztikusak, bár nagymértékben függenek a (magán- és állami forrásból eredő) nemzeti finanszírozástól amellet, hogy a projektek indítása és koordinációja EU-finanszírozással történik. Ebben az összefüggésben az EGSZB üdvözli a szélessávú szolgáltatók európai uniós hálózatának regionális/nemzeti szintű létrehozását és támogatását, amely segíteni fog a helyi közigazgatás számára a strukturális alapok alkalmazásában és felhasználásában.

1.5. Az EGSZB üdvözli továbbá az adminisztratív költségek és terhek csökkentésére irányuló utalványrendszer bevezetését, különösen a kis közösségek és kkv-k esetében.

1.6. Az EGSZB meglegedéssel veszi tudomásul, hogy az európai strukturális és beruházási (esb) alapok jelentős finanszírozást biztosítanak a nagy sebességű széles sávú hálózatokra vonatkozóan. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) szintén jelentős szerepet tölt be. Az EGSZB javasolja ennek a szerepnek a megerősítését olyan nagy volumenű európai projektek támogatása révén, amelyek a nagy sebességű, széles sávú hálózatokra irányulnak – többek között a transzeurópai közlekedési hálózat törzshálózata mentén –, valamint megfelelő pénzügyi és szabályozási keret meghatározásával.

1.7. A gigabites internetkapcsolatra való áttérés teljes gazdasági és társadalmi előnyei csak akkor valósulnak meg, ha Európa képes nagy kapacitású hálózatokat biztosítani a városi és a vidéki területeken, a társadalom egészére kiterjedően. Állami beruházások szükségesek, mivel önmagában a piac nem fog lefedni minden távoli területet, és nem garantálja a digitális hozzáférés minimális szintjét a társadalom kiszolgáltatott helyzetű tagjai számára.

1.8. Az EGSZB elismeri a tagállamokon belüli pozitív lendületet a 2010-es európai digitális menetrendben kitűzött széles sávú célok tekintetében, amelyek referenciaként szolgálnak a szakpolitika és a nemzeti vagy regionális széles sávú tervek számára.

1.9. Az EGSZB meglelégedéssel veszi tudomásul a minden európai polgár számára a nyilvános helyeken, a közigazgatási szerveknél, a könyvtárakban és kórházakban, valamint külső tereken elérhető, ingyenes „WIFI4EU” kezdeményezést. Ez a kezdeményezés mindenki számára biztosítja az ingyenes internetkapcsolat lehetőségét, amely az egész unióban azonos digitális azonosítóval rendelkezik. Az EGSZB különösen javasolja a digitális azonosítással kapcsolatban az eIDAS-rendelet⁽¹⁾ követését, amely garantálja az adatvédelmet és a közbiztonságot a szolgáltatás nem megfelelő használatával (pl. terrorizmus) szemben.

2. Bevezetés

2.1. A nagyon nagy kapacitású internetkapcsolat az adatátvitel egyik kulcsfontosságú infrastruktúrája, hasonlóan ahhoz, ahogyan a közutak, a vasút, a kikötők és a repülőtér alapvető fontosságúak az áru- és személyszállításához. Mivel az adatátvitel egyre fontosabb gazdaságunkban és a társadalmi életben, társadalmunk számára kritikus jelentőséggel bír az ezen infrastruktúrába történő beruházás a versenyképesség megőrzése és az új vállalkozások és új munkahelyek létrehozása érdekében.

2.2. Az internetkapcsolat fontos a digitális egységes piac szempontjából. Az Európai Bizottság 2015. májusi digitális egységes piaci stratégiája megteremtette a megfelelő környezetet és feltételeket a fejlett digitális hálózatok kiépítéséhez. Az EGSZB több véleményben is foglalkozott e kérdések jelentőségével⁽²⁾ ⁽³⁾.

2.3. Jól dokumentáltak (például az Európai Bizottság nyilvános konzultációján) az arra vonatkozó elvárások, hogy az internetkapcsolat szolgáltatásának minősége 2025-re javulni fog.

2.4. A jelenleg szinte minden európai számára biztosított alapszintű széles sávú hozzáférés már nem elegendő. A következő 10 év során nagyon nagy kapacitású széles sávú hálózatokra (Gigabit) lesz szükség sokféle alkalmazáshoz, mint például a dolgok internete (többnyire vezeték nélküli), a felhőalapú számítástechnika, a nagy teljesítményű számítástechnika, a nagy adathalmazok, a televíziók következő generációja vagy a virtuális és kiterjesztett valóság.

2.5. Az adatátvitel minőségét nem csupán a sebesség jellemzi, hanem a késleltetés és a megbízhatóság is. A jelenleg lehetségesnél sokkal alacsonyabb szintű késleltetés és a nagy megbízhatóság utat nyit a gyors visszacsatolásos vezérlést igénylő alkalmazások számára, mint a hálózatba kapcsolt és automatizált vezetés, a távsebészet, a taktilis internet vagy a precíziós navigáció.

2.6. A COM(2016) 587. számú közlemény és az azt kísérő SWD (2016) 300. számú szolgálati munkadokumentum a gigabitalapú európai információs társadalom jövőképét vázolja fel, és három, 2025-ig elérendő stratégiai célt tűz ki maga elé:

- a társadalmi-gazdasági fejlődést ösztönző gigabites internetkapcsolat,
- 5G (vezeték nélküli) lefedettség minden városi területre és minden nagyobb szárazföldi közlekedési útvonalra vonatkozóan,
- hozzáférés valamennyi európai háztartás számára legalább 100 Mbps sebességű internetkapcsolathoz.

Mindhárom célkitűzés kulcsfontosságú az európai növekedés és munkahelyek, a versenyképesség és a kohézió szempontjából.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 73. o.).

⁽²⁾ HL C 487., 2016.12.28., 92. o.

⁽³⁾ TEN/601 – Online platformok (lásd e Hivatalos Lap xx. oldalát).

3. Az uniós koordináció szükségessége

3.1. Európának szembe kell néznie az USA-ban és Ázsiában lévő fő versenytársai digitális infrastruktúrájának folyamatos korszerűsítésével. Európa számára előnyt jelent, hogy a belső piacon lévő nagyobb verseny miatt az internetes szolgáltatások fogyasztói árai alacsonyabbak, amihez a hálózati szolgáltatók jóval nagyobb szétaprózottságának hátránya társul. Ezért egyértelműen szükség van uniós irányelvekre ahhoz, hogy egy következetes, egész Európára kiterjedő modernizáció valósulhasson meg a digitális egységes piac támogatása érdekében.

3.2. Ebben az összefüggésben az EGSZB üdvözli a közleményt és a kapcsolódó uniós kezdeményezéseket, amelyekkel az EGSZB külön véleményekben foglalkozott ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾:

- az internetes hozzáférést és hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók új szabálykönyve – az európai elektronikus hírközlési kódex,
- az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete (BEREC),
- az 5G cselekvési terv,

a wifihez való ingyenes hozzáférést biztosítani szándékozó közigazgatási szervek támogatási rendszere.

3.3. Az EGSZB elismeri, hogy ezidáig a 2010-es európai digitális menetrendben kitűzött széles sávú célokat fogadták el a tagállamok, és ezek szolgáltak referenciaként a tagállami szakpolitikák számára. Számos tagállam valóban hozzáigazította nemzeti vagy regionális széles sávú terveit a célkitűzésekhez.

3.4. Az EGSZB azzal kapcsolatban is elégedettségét fejezi ki, hogy a célkitűzések referenciaként szolgálnak mind az európai strukturális és beruházási (esb) alapok, mind az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF széles sáv) szabályai és irányelvei szerint, valamint a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokra vonatkozó iránymutatások keretében.

3.5. A közleményben felvázolt, 2025-ig megvalósítandó stratégiai célkitűzések kijelölnék egy ütemtervet az európai nagy kapacitású széles sávú infrastruktúra kialakítására. Ezeket egy ambiciózus, de realiztikus értékeket elérő, gyorsított beruházási ráta feltételezésére alapozzák:

- gigabites internetkapcsolat valamennyi fő társadalmi-gazdasági szereplő számára,
- minden városi terület és fő szárazföldi közlekedési útvonal rendelkezzen megszakítás nélküli 5G lefedettséggel,
- 5G kapcsolat álljon rendelkezésre 2020-ra teljes értékű kereskedelmi szolgáltatásként valamennyi tagállam legalább egy jelentősebb városában,
- valamennyi vidéki és városi európai háztartásnak álljon rendelkezésére legalább 100 Mbps lejtő sebességű, gigabites sebességre fejleszthető internetkapcsolat,
- a tagállamok a hosszú távú célkitűzések teljesítése érdekében hatékonyan kombinálják a vissza nem térítendő támogatásokat és a pénzügyi eszközöket köztámogatásaikon belül,
- a CEF-re és az ESBA-ra épülő szélessávfejlesztési alap indítása az év végéig,
- annak felmérése, hogy a 2020 utáni időszakra szóló, a CEF-re vonatkozó pénzügyi programozás szerint milyen mértékű költségvetési forrásokra van szükség a széles sávú rendszerek kiépítéséhez a rosszul ellátott területeken,
- az esb-alapból történő elkülönített támogatások a digitális átalakuláshoz, adott esetben megjelölve a támogatás indikatív mértékét is,
- a nyilvános wifihálózatokhoz való hozzáférést szolgáló utalványrendszer létrehozása, amely révén a közigazgatási szervek ingyenes vezetékek nélküli internetkapcsolatot bocsáthatnak rendelkezésre a városközpontokban,

⁽⁴⁾ TEN/612 – Európai elektronikus hírközlési kódex (átdolgozás) (lásd e Hivatalos Lap xx. oldalát)..

⁽⁵⁾ TEN/613 – Az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete (BEREC) (lásd e Hivatalos Lap xx. oldalát).

⁽⁶⁾ TEN/614 – Internetkapcsolat a helyi közösségekben (lásd e Hivatalos Lap xx. oldalát).

⁽⁷⁾ TEN/615 – 5G Európa számára (lásd e Hivatalos Lap xx. oldalát).

- a tagállamok felkérése a széles sávú rendszerekkel kapcsolatos nemzeti tervek terén elért eredmények felülvizsgálatára és azok frissítésére 2017 végéig,
- a széles sávú rendszerekkel foglalkozó, részvételen alapuló platform létrehozása 2016 végéig, amelynek célja, hogy biztosítsa az érintett köz- és magánszférabeli szereplők magas szintű elkötelezettségét és együttműködését a szélessávfejlesztési beruházások és a széles sávú rendszerekkel kapcsolatos nemzeti tervek végrehajtása terén,
- regionális/nemzeti szintű szélessávzakértői szolgálatok európai uniós hálózatának létrehozása és támogatása,

2018. július 1-ig a széles sávú rendszerekkel kapcsolatos, uniós finanszírozású projektek költségeire gyakorolt hatás vizsgálata és irányelvek kijelölése a bevált gyakorlatok népszerűsítésének tekintetében.

3.6. E digitális átalakulás gazdasági és társadalmi előnyeinek maradéktalan megvalósításához Európának biztosítani kell a nagyon nagy kapacitású hálózatok széles körű kiépítését és használatbavételét a társadalom egészére kiterjedően, a városi és vidéki térségekben egyaránt. A piac azonban nem fog megoldani minden problémát. Különösen nem oldja meg a következőket:

- a távoli területek lefedését, és/vagy
- a fejlett technológia és az első alkalmazások megvalósítása és az új szolgáltatások ügyfelei közötti nagy szakadékok áthidalását,
- a társadalom kiszolgáltatott tagjai számára a minimális digitális hozzáférés garantálását.

Ezért állami támogatási rendszereket kell megvalósítani az egész EU-ra és az összes európai polgárra vonatkozó célok elérése érdekében.

4. Új kezdeményezések Európa számára

4.1. Az EGSZB üdvözlöi a regionális/nemzeti szintű szélessávzakértői szolgálatok európai uniós hálózatának kiépítését és támogatását. Ez kulcsfontosságú lesz a vidéki területek és a kis közösségek számára. Segíteni fog a helyi közigazgatás számára a strukturális alapok alkalmazásában és felhasználásában a bevált gyakorlatok terjesztése és a helyi közigazgatás számára nyújtott tanácsadás révén. Ez nagy előrelépés lesz a vidéki területek fejlesztése szempontjából is.

4.2. Az EU-s stratégiák és eszközök technológiasemlegesek. Azonban jól ismert tény, hogy végső soron csak az optikai szál képes optimális teljesítményt nyújtani. A régi monopóliumoknak (mint a német Telekom) nem szabadna akadályozniuk az optikai szál telepítését, miközben továbbra is a saját rézkábel-infrastruktúrájukba ruháznak be.

4.3. Csak néhány ország (mint például Málta, Litvánia, Belgium és Hollandia) rendelkezik új generációs hozzáférést (NGA) hálózatok által nyújtott, majdnem teljes lefedettséggel. Más országokban az NGA-lefedettség kevésbé fejlett. Bizonyos tagállamok, amelyek jelenleg kevésbé fejlett infrastruktúrával rendelkeznek, még arra is képesek voltak, hogy átugorjanak egyes technológiai lépéseket, mivel az optikai szálak telepítése előnyt biztosít számukra.

4.4. Az EU-ban a tudományos szakemberek számára kidolgozott „EDUROAM” világszerte a legnagyobb és legsikeresebb ingyenes wifi-hozzáférést nyújtó barangolási rendszer. Több millió diák és egyetemi oktató számára biztosít a wifihez való ingyenes hozzáférést. Az EGSZB meglepedéssel veszi tudomásul, hogy ez a sikertörténet mintaként szolgálhat az ingyenes „WIFI4EU” kezdeményezés számára, amely minden európai polgár számára hozzáférést biztosít a nyilvános helyeken, a közigazgatási szerveknél, a könyvtárakban és kórházakban, valamint a szabadon hozzáférhető külső tereken. Ez a kezdeményezés mindenki számára biztosítja az ingyenes internetkapcsolat lehetőségét, amely az egész unióban azonos digitális azonosítóval rendelkezik. Az EGSZB különösen javasolja a digitális azonosítással kapcsolatban az eIDAS-rendelet követését, amely garantálja az adatvédelmet és a közbiztonságot a szolgáltatás nem megfelelő használatával (pl. terrorizmus) szemben.

4.5. A kvv-k támogatására tervezett utalványokat a helyi önkormányzatok használják a telepítések (kábelek, antennák stb.) fizetésére. Az eszközöket telepítő vállalatok az EU-nak küldik el az utalványokat kifizetésre. Az adminisztratív költségek és terhek csökkentése mellett a rendszer lehetővé teszi az egyszerű nyomon követést és minőségi célkitűzések kijelölését is.

4.6. Az EGSZB üdvözlí azt a célt, hogy feltöltési-letöltési szimmetriát valósítsanak meg valamennyi társadalmi-gazdasági szereplő számára, mivel ez számos jövőbeli alkalmazáshoz alapvető fontosságú lesz.

4.7. Az EGSZB egy olyan rendszert sürget, amely biztosítja, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő végfelhasználók ésszerű és megfelelő internetkapcsolathoz férjenek hozzá, ami lehetővé teszi számukra, hogy társadalmilag és gazdaságilag részt vegyenek a modern társadalomban. A WiFi4EU ennek egy eleme lehet.

4.8. Fontos, hogy a hálózati szolgáltatókra vonatkozó, a COM(2016) 587 közlemény célkitűzéseinek támogatására szolgáló szabályozási ösztönzők ne legyenek ellentétesek egyéb fontos célkitűzésekkel, mint például a hálózatsemlegességgel.

4.9. Hosszú távon a vidéki területeken élő embereknek is részesülniük kell az egészséges verseny előnyeiből és abból a szabadságból, hogy megválaszthatják az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatójukat. Ezért a szabályozási intézkedéseknek ösztönzőket kell biztosítaniuk egy ilyen verseny számára is.

4.10. Az 5G technológia nemcsak az új mobilalkalmazásokat teszi lehetővé, hanem áthidaló technológiaként is szolgál, ami gyorsabban hozza el a nagysebességű kapcsolatot a vidéki területekre. Ugyanakkor csak az üvegszál-alapú infrastruktúra biztosítja a számos új alkalmazás által igényelt stabilitást és megbízható sávszélességet.

5. Finanszírozás

5.1. Az EGSZB meglegédeéssel veszi tudomásul az európai strukturális és beruházási (esb) alapokból történő, a nagy sebességű széles sávú hálózatokkal kapcsolatos finanszírozásban bekövetkezett ugrásszerű növekedést, a 2007–2013 közötti 2,7 milliárd eurós értékről a 2014–2020 közötti 6 milliárd eurós értékre. Ezeknek a beruházásoknak a nagy része várhatóan vissza nem térítendő támogatások formájában történik majd. A nemzeti és/vagy regionális társfinanszírozásra és magán társfinanszírozásra gyakorolt ösztönző hatással együtt várhatóan 9–10 milliárd euró beruházás történik a széles sávú hálózatokban a 2014–2020 programozási időszakban. Ez kulcsfontosságú lesz a vidéki lakosság számára nagysebességű kapcsolat biztosítására irányuló kereskedelmi beruházások szempontjából.

5.2. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) szintén jelentős szerepet tölt be. Ez a szerep megerősíthető olyan nagy volumenű európai projektek révén, amelyek a nagy sebességű, széles sávú hálózatok támogatására irányulnak – többek között a transeurópai közlekedési hálózat törzshálózata, az Ipari gigabitek és az Ipar 4.0 mentén –, valamint a Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága képviselőténak biztosításával az ESBA irányítóbizottságában. Az Európai Bizottságnak proaktívnek kellene lennie a megfelelő pénzügyi és szabályozási keret meghatározásában is.

5.3. A digitális területen az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) 150 millió eurós költségvetéssel rendelkezik a legkorszerűbb széles sávú infrastruktúra kiépítésének támogatására, az Európai Beruházási Bankon keresztül biztosított pénzügyi eszközök alapján. A CEF széles sávú eleme várhatóan legalább 1 milliárd euró további beruházást mozgósít egy, a széles sávú hálózati infrastruktúrára vonatkozó elkülönített alap révén, amely kiegészíthető lenne az ESBA által.

Kelt Brüsszelben, 2017. január 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS